

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (AISBL)

Place Albert 1er, 13, B 6530 Thuin (Belgique), tel : +32.71.59.12.38, fax : +32.71.59.22.29, <http://www.fci.be>

MEDZINÁRODNÝ CHOVAŤELSKÝ PORIADOK FCI

Obsah

PREAMBULA

NÁKLADY NA DOPRAVU A STRAVU SUKY

ZODPOVEDNOSŤ

ÚHYN SUKY

VÝBER PLEMENNÍKA

NÁHODNÉ PÁRENIE

POTVRDENIE O PÁRENÍ

ÚHRADA POPLATKU ZA PÁRENIE

NEOPLODNENÁ SUKA

UMELÁ INSEMINÁCIA

PREVOD CHOVAŤELSKÝCH PRÁV – ZMLUVA O PRENÁJME

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY

REGISTRÁCIA VRHU DO PLEMENNEJ KNIHY

CHOVAŤELSKÝ PORIADOK **ČLENSKÝCH KRAJÍN FCI A ZMLUVNÝCH PARTNEROV**

ZÁVER

PREAMBULA

1. Chovateľský poriadok FCI je záväzný pre všetky členské krajiny a zmluvných partnerov.
 - Tento chovateľský poriadok FCI platí bezprostredne pre **všetkých členov FCI a zmluvných partnerov**. To znamená, že **za účelom chovu šteniat uznaných FCI** sa môžu v chove použiť len psi s preukazmi o pôvode, ktorí majú zdravý temperament a ktorí sú zdraví tak z funkčného ako aj dedičného hľadiska a sú registrované v plemennej knihe alebo jej registri uznaných FCI. Navyše musia spĺňať požiadavky stanovené príslušným členom alebo zmluvným partnerom FCI.
 - Za psy zdravé z hľadiska dedičnosti sú považované len tie, ktoré odovzdávajú štandardné črty plemena, plemenný typ a temperament typický pre toto plemeno bez vykazovania podstatných dedičných chýb, ktoré by mohli ohroziť funkčné zdravie ich potomkov. Od členov a zmluvných partnerov FCI sa preto vyžaduje, aby v tomto ohľade predchádzali akémukoľvek preháňaniu plemenných znakov, ktoré by mohlo vyústiť do zhoršenia funkčného zdravia psov.
 - K chovu nie je možné používať psy s vylučujúcimi chybami, ako napríklad: nezdravý temperament, vrodená hluchota alebo slepota, zajačí pýsk, rázštep podnebia, zásadné chyby chrupu alebo anomálie čeľustí, PRA, epilepsia, kryptorchizmus, monorchizmus, albinizmus, nesprávne farby srsti alebo diagnostikovaná ťažká dysplázia.
 - Pre udržanie zdravej populácie psov nie je prospešné vylúčiť príliš veľa psov z chovu; cieľom je zdravé potomstvo. Výsledky testov DNA na dedičné choroby by sa mali využiť na to, aby sa zabránilo množeniu chorých psov. Psy, u ktorých sa preukáže, že sú nositeľmi monogénneho recesívne dedičného závažného ochorenia, by sa mali použiť iba v spojení s jedincom, u ktorého je dokázané, že nenesie alelu pre rovnaké ochorenie.
 - S ohľadom na dedičné defekty, napr.: dysplázia bedrových kĺbov či PRA, sú **členské štáty FCI a zmluvní partneri** povinní viesť evidenciu postihnutých zvierat, metodicky proti týmto defektom bojovať, neustále zaznamenávať ich vývoj a podávať o tomto FCI správy, keď to vyžiada. Ak sa vykonáva testovanie DNA, musí byť skontrolovaná identifikácia psa (mikročip alebo tetovanie) a osvedčená veterinárom, ktorý odoberá vzorky, rovnako ako pri každom inom zdravotnom protokole; osvedčenie výsledku testu z laboratória musí zahŕňať identifikáciu psa.
 - FCI, jej **členské krajiny a zmluvní partneri** sú vo vzťahu k hodnoteniu, pomoci a poradenstva v oblasti boja proti dedičným defektom podporovaní Vedeckou komisiou. Ak by vedecká komisia vydala katalóg opatrení, budú tieto záväzné na základe prijatia Prezídium FCI.

- Právomoci a zodpovednosť za chov spočíva predovšetkým na **členských štátoch a zmluvných partneroch FCI** a zahŕňa chovateľské usmernenia, chovateľské rady a monitorovanie chovu, rovnako ako aj vedenie plemennej knihy.
- **Členské krajiny a zmluvní partneri FCI** sú povinní vypracovať vlastné chovateľské pravidlá založené na Chovateľskom poriadku FCI, v ktorých budú stanovené chovateľské ciele. Takéto pravidlá musia primerane zohľadniť špecifické úžitkové charakteristiky jednotlivých plemien.

Obchodníci so psami a množitelia sú považovaní za osoby, ktoré sa sústreďujú na nakupovanie a predaj psov za účelom získania ekonomického zisku bez toho, aby venovali primeranú starostlivosť blahu psa. Obchodníci so psami a množitelia nemajú dovolené chovať pod záštitou (zodpovednosťou) člena alebo zmluvného partnera FCI.

2. Vzájomné práva a záväzky majiteľov suky a plemenníka v zásade upravujú vnútroštátne zákony, pravidlá ustanovené národnými kynologickými organizáciami, ich chovateľskými klubmi či združeniami a súkromnými dohodami. V prípade, že takéto pravidlá a dohody neexistujú, platí medzinárodný chovateľský poriadok FCI.
- Chovateľom a majiteľom plemenníkov sa naliehavo odporúča vyjednať písomnú zmluvu pred každým krytím, kde budú jasne ustanovené finančné záväzky oboch strán.
 - „Majiteľom“ psa je osoba, ktorá zviera právoplatne nadobudla, ktorá je vlastníkom psa a ktorá to vie dokázať právoplatným vlastníctvom úradnej registrácie a rodokmeňa.
 - „Držiteľom plemenníka“ je buď jeho majiteľ alebo osoba, ktorú oprávnil majiteľ, aby plemenníka používala na krytie súk.

NÁKLADY NA DOPRAVU A STRAVU SUKY

3. Odporúča sa, aby majiteľ suky alebo osoba, ktorej tento dôveruje, vzal suku k plemenníkovi a späť. Ak je suka ustajnená na niekoľko dní u držiteľa plemenníka, je majiteľ suky finančne zodpovedný za náklady na kŕmenie, ustajnenie a ak je to nutné, tak aj za náklady na veterinárnu starostlivosť a akúkoľvek škodu v domácnosti alebo chovateľských priestoroch držiteľa plemenníka, rovnako ako aj za náklady na spätočnú dopravu.

ZODPOVEDNOSŤ

4. Podľa zákonov rozličných krajín je osoba, u ktorej je zviera ustajnené a o ktoré sa stará, právne zodpovedná za akúkoľvek škodu spôsobenú tretej strane počas tohto

obdobia. Majiteľ/držiteľ plemenníka musí toto vziať do úvahy pri žiadosti o poistenie osobnej zodpovednosti.

ÚHYN SUKY

5. Pokiaľ suka uhynie počas starostlivosti majiteľa alebo držiteľa plemenníka, zaväzuje sa tento dať úhyn a príčinu smrti potvrdiť veterinárnym lekárom. Majiteľa suky bude čo najrýchlejšie informovať o úhyne a jeho príčine.
Ak si majiteľa suky želá vidieť mŕtvu suku, držiteľ plemenníka mu nesmie túto žiadosť odoprieť.
V prípade, že smrť bola zapríčinená nedbanlivosťou zo strany držiteľa psa, je tento povinný uhradiť majiteľovi suky jeho stratu.
Ak sa rozhodne, že držiteľ plemenníka nebol v žiadnom prípade za úhyn suky zodpovedný, je majiteľ suky povinný uhradiť držiteľovi plemenníka všetky výdavky vzniknuté následkom úhynu.

VÝBER PLEMENNÍKA

6. Držiteľ plemenníka je povinný nechať páriť suku len psom, ktorý je uvedený v zmluve. Ak tento pes nie je schopný párenia, nesmie byť nahradený žiadnym iným psom bez predošlého súhlasu majiteľa suky.

NÁHODNÉ PÁRENIE

7. V prípade, že je suka neúmyselne napárená iným psom, než ktorý bol dohodnutý, musí držiteľ plemenníka, ktorý mal suku v starostlivosti, upovedomiť majiteľa suky a uhradiť mu všetky výdavky zapríčinené týmto náhodným párením. V prípade náhodného párenia je zakázané následné párenie pôvodne predpokladaným plemenníkom.
V takomto prípade nemôže držiteľ plemenníka požadovať žiaden poplatok za párenie.

OSVEDČENIE O PÁRENÍ

8. Držiteľ plemenníka na osvedčení o párení (Pripúšťacie povolenie – pozn. prekladateľa) písomne potvrdí, že párenie prebehlo s dohodnutým psom. Svojím podpisom osvedčí, že bol očitým svedkom tohto párenia.
Ak organizácia, ktorá vedie plemennú knihu, kde má byť vrh zapísaný vyžaduje použitie určitých dokumentov, je na majiteľovi suky, aby ich získal, správne ich vyplnil a vyžiadal si podpis držiteľa plemenníka.

Je povinné, aby osvedčenie o párení obsahovalo nasledujúce informácie:

- a) Meno a číslo zápisu plemennej knihy plemenníka
- b) Meno a číslo zápisu plemennej knihy suky
- c) Meno a adresu držiteľa/majiteľa plemenníka
- d) Meno a adresu majiteľa suky v čase párenia a prípadne dátum, kedy bola suka zakúpená.
- e) Miesto a dátum párenia
- f) Podpis držiteľa plemenníka a majiteľa suky.
- g) Ak organizácia, ktorá vedie plemennú knihu, v ktorej má byť vrh zapísaný vyžaduje osvedčenú kópiu rodokmeňa alebo výpis z rodokmeňa, je na držiteľovi plemenníka, aby tieto dokumenty zadarmo poskytol majiteľovi suky.

ÚHRADA POPLATKU ZA PÁRENIE

9. Majiteľ plemenníka môže odmietnuť podpísať osvedčenie o párení pred tým, než je uhradený dohodnutý poplatok za párenie. Nemá však dovolené zdržiavať suku ako zábezpeku.
10. Ak dohodnutý plemenník z akéhokoľvek dôvodu nevykoná párenie alebo ak suka nechce byť napárená, a teda sa nemôže žiadne párenie uskutočniť, je majiteľ plemenníka oprávnený na úhradu poplatkov popísaných v článku 2. Nemôže však žiadať zaplatenie poplatku za párenie.
11. Okrem poplatku za párenie, ktorý bol dohodnutý, nemá majiteľ plemenníka voči majiteľovi suky žiadne ďalšie práva týkajúce sa vrhu. Konkrétne, nemá žiadne právo na šteňa z vrhu.
Ak však existuje vzájomná dohoda, že poplatkom za párenie bude šteňa, musí byť táto vyhotovená písomne pre párením. Písomná dohoda musí obsahovať nasledujúce ustanovenia, ktoré musia byť dodržané:
 - a. dátum, kedy si majiteľ plemenníka môže vybrať šteňa
 - b. dátum, kedy majiteľ plemenníka skutočne dostane šteňa, ktoré si vybral
 - c. dátum, do akého si majiteľ plemenníka musí vybrať šteňa (po tomto dátume jeho právo na výber šteňaťa zanikne)
 - d. dátum, do akého si majiteľ plemenníka musí prísť prevziať šteňa (po tomto dátume jeho právo na získanie šteňaťa zanikne)
 - e. dohodu, týkajúcu sa nákladov za dopravu
 - f. osobitné ustanovenie pre prípad mŕtvonarodeného vrhu, jediného živého šteňaťa alebo pre prípad, že vybrané šteňa uhynie predtým, než si ho majiteľ plemenníka prevezme

NEOPLODNENÁ SUKA

12. Správne vykonané párenie je považované za splnenie povinnosti plemenníka a jeho majiteľovi tak vzniká nárok na dohodnutý poplatok za párenie. Toto ale nemusí nevyhnutne znamenať, že suka ostane brezivá. Pokiaľ suka ostane neoplodnená, je na majiteľovi plemenníka ponúknuť buď bezplatné párenie pri ďalšom cykle ruje alebo vrátiť percentuálny podiel poplatku za párenie. Takáto dohoda musí byť urobená písomne a musí byť zahrnutá do zmluvy o párení predtým, než sa párenie uskutoční. Časový limit pre bezplatné párenie zaniká úhynom alebo zmenou majiteľa plemenníka alebo úhynom suky.

V prípade, že sa dá dokázať sterilita plemenníka v čase párenia (analýzou spermií), musí byť majiteľovi suky vrátený poplatok za párenie.

UMELÁ INSEMINÁCIA

13. Psi by mali byť schopní rozmnožovať sa prirodzene. Umelé oplodnenie by nemalo byť používané pri jedincoch, ktoré sa predtým nerozmnožovali prirodzene. Výnimky môžu byť udelené národnou kynologickou organizáciou, aby sa zlepšilo zdravie plemena, kvôli blahu suky alebo aby bol zachovaný alebo zvýšený genofond v rámci plemena. Ak je suka umelo oplodnená, musí veterinár odoberajúci spermie plemenníka poskytnúť písomné osvedčenie pre organizáciu, ktorá vedie plemennú knihu, do ktorej má byť zapísaný vrh, kde bude uvedené, že čerstvé alebo mrazené spermie boli skutočne poskytnuté dohodnutým plemenníkom. Navyše musí držiteľ plemenníka majiteľovi suky odovzdať zadarmo dokumenty uvedené v článku 8 (a-g).

Náklady na odber spermií a vykonanie inseminácie hradí majiteľ suky. Veterinár vykonávajúci insemináciu musí pre organizáciu, ktorá vedie plemennú knihu potvrdiť, že suka bola umelo inseminovaná spermiami pôvodne predpokladaného plemenníka. Toto osvedčenie by malo tiež obsahovať miesto a dátum inseminácie, meno a číslo zápisu plemennej knihy suky a meno a adresu majiteľa suky.

Okrem osvedčenia veterinárneho lekára, musí navyše majiteľ plemenníka, od ktorého pochádza sperma, majiteľovi suky poskytnúť podpísané osvedčenie o párení.

Chovný pes, a taktiež aj jeho spermie, sa právne považujú za majetok. Pri odbere spermií na spracovanie, musí byť vlastníctvo spermií písomne špecifikované. V dokumente by sa mal uviesť aj dátum odberu, dávky spermií, identifikácia dávok, miesto skladovania a identifikácia chovného psa. Dôrazne sa odporúča dať urobiť profil DNA každému psovi, ktorého spermie sú uchovávané.

Pri predaji chovného psa alebo prevode práv na jeho chovné využitie, musí majiteľ psa poskytnúť druhej strane informácie o už odobratých zmrazených spermiiach. Samotné spermie môžu byť predmetom kúpnej zmluvy alebo sa môžu predávať spolu so psom. Presné podrobnosti by sa mali dohodnúť na základe zmluvy medzi zmluvnými stranami. Spermie sa môžu použiť, iba ak sú splnené pravidlá národného

chovateľského poriadku týkajúce sa párenia, a najmä je potrebné zabezpečiť, že sa spermie môžu použiť iba pre sučky registrované v plemenných knihách uznaných FCI. Majiteľ spermii je oprávnený podpísať osvedčenie o párení. Majiteľ spermii musí poskytnúť informácie o dátume odberu spermii, identifikácii dávok, mieste skladovania a o identifikácii chovného psa.

PREVOD CHOVATEĽSKÝCH PRÁV – ZMLUVA O PRENÁJME

14. Spravidla platí, že majiteľ suky v čase párenia je považovaný za chovateľa vrhu. Právo použiť suku alebo plemenníka na chov môže byť zmluvou prevedené na tretiu stranu.
- Je povinné, aby takýto prevod chovateľských práv/takáto zmluva o prenájme bola vykonaná písomne pred uskutočnením párenia.
- Písomná dohoda o prevode chovateľských práv musí byť načas zaznamenaná príslušnou organizáciou, ktorá vedie plemennú knihu a – pokiaľ je to požadované – aj chovateľským klubom.
- Zmluva o prenájme musí byť priložená k prihláške vrhu. Musí jasne uvádzať práva a povinnosti oboch zmluvných strán.
- Nájomca suky sa v zmysle tohto poriadku považuje za jej majiteľa od doby vrhnutia šteniat až do ich odstavenia.

Základné princípy

15. Šteňatá po čistokrvných rodičoch rovnakého plemena, ktorí vlastnia preukazy o pôvode uznané FCI bez v nich uvedených námietok alebo obmedzení od národnej kynologickej organizácie, t.j. bez obmedzujúcich ustanovení, ktoré im neumožňujú použitie v chove, sa pokladajú za rodokmeňové šteňatá a majú preto nárok na vydanie preukazov o pôvode uznaných FCI.

Obmedzujúce ustanovenie môže byť zrušené len národnou kynologickou organizáciou, ktorá ho vydala.

Šteňatá sú spravidla predávané a prevádzané súkromnej osobe, na ktorej meno musí byť vystavený exportný preukaz o pôvode.

16. Preukazy o pôvode uznané FCI sú skôr osvedčením pôvodu, než osvedčením kvalít zapísaného psa.

REGISTRÁCIA VRHU DO PLEMENNEJ KNIHY

17. Pri absencii iných dohôd sa nový majiteľ brezivej suky sa automaticky stáva chovateľom očakávaného vrhu.
18. Každý pes, odchovaný a zapísaný v členskej krajine FCI alebo krajine zmluvného partnera je opatrený trvalým a nesfalšovateľným označením; toto označenie musí byť

v jeho preukaze o pôvode. Ak sa vykonáva testovanie rodičovstva, majú byť použité medzinárodné štandardné markery a výsledky by mali byť prístupné v národnom registri kynologickej organizácie. Ak sa zbierajú vzorky DNA, musí byť overená identifikácia psa (mikročip alebo tetovanie).

Vrh je zapísaný do plemennej knihy Člena alebo Zmluvného partnera krajiny, v ktorej má jeho chovateľ legálne bydlisko a kde sa vrh narodil. Výnimky sa môžu urobiť na základe spoločnej dohody medzi dotknutými Členmi alebo Zmluvnými partnermi. Vrh ponesie názov jeho/jej chovateľskej stanice. Pokiaľ sa majiteľ názvu chovateľskej stanice presťahuje do inej **členskej krajiny FCI alebo krajiny zmluvného partnera** na (ne)určený čas, je na ňom, aby včas pred narodením vrhu preniesol názov chovateľskej stanice. O prenos musí požiadať novú národnú kynologickú organizáciu a následne táto organizácia informuje FCI. Po tomto prenose môže majiteľ názvu chovateľskej stanice chovať výhradne v krajine, do ktorej si preniesol názov svojej chovateľskej stanice.

Ďalšie výnimky sa udeľujú v prípadoch, keď chovateľ psov býva v krajine, ktorá nemá plemennú knihu uznanú FCI. Tento chovateľ môže zapísať **vrh v plemennej knihe národnej organizácie**, ktorú uznáva FCI.

Chovatelia musia požiadať o zápis každého čistokrvného vrhu šteniat, **aby mohli byť uznané FCI**. Všetky vrhy musia byť zapísané úplné a v rovnakom čase; to zahŕňa všetky šteňatá odchované k dátumu žiadosti o zápis.

Preukazy o pôvode, ktoré sú de facto rodnými listami, musia byť vydané len pri riadnom stanovenom rodičovstve.

Za normálnych okolností môže byť suka párená na rovnaký vrh len jedným psom. V prípade akýchkoľvek odchýlok sú národné kynologické organizácie povinné - na náklady chovateľa - dať overiť pôvod pomocou testov DNA.

CHOVATEĽSKÝ PORIADOK ČLENSKÝCH KRAJÍN

19. Chovateľské poriadky **členských krajín FCI alebo zmluvných partnerov** môžu vo svojich požiadavkách ísť nad rámec pravidiel FCI, ale nesmú byť v rozpore s Medzinárodným chovateľským poriadkom FCI.

ZÁVER

20. Tento Medzinárodný chovateľský poriadok FCI z roku 1979 nahrádza Medzinárodné chovateľské pravidlá prijaté v Monaku v roku 1934. V prípade rozdielneho názoru týkajúceho sa právneho výkladu textu, je rozhodujúca nemecká verzia tohto dokumentu.

- Schválené Generálnym zhromaždením FCI 11.-12. júna 1979 v Berne.
- Preklad revidovaný právnu komisiou vo Winterthur, 22. januára 1990.

Zmeny uvedené tučným a kurzívou boli schválené Prezidiom FCI/Ústredím FCI v Madride v júni 2022.